

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is

Előfizetési árak:
Helyben hazhoz hordva:
Egész évre 12 frt.
Fél évre 6 " "
Negyed évre 3 frt.
Egy hónap 1 frt.

Vidékre postán küldve:
Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónap 1 frt 20 kr.
Hirdetések helyben fizetendők.

Szerkesztőség:
Főtit. Hermann-udvar 1. emelet.
a külső folyosón

Bérmintelen leveleket csak ismét
kérlek fogadjunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatalt:
Főtit. a törvényszék mellett Nemzeti-
házának utczára nyíló helyiségében.

Hirdetések díjazabály szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap
utáni szám 3 kr.

Arad, július 25.

Az Edelsheim-Janszki ügyben, a „Pester Lloyd” ma érkezett száma egy igen figyelemreméltó közleményt hoz, mely a sok oldalról több-kevesebb sikerrel tárgyalt ügyet egészen új oldalról világítja meg.

A cikk, — melyre még lesz alkalmunk visszatérni, — érdekesen s meggyőzőleg fejt ki, hogy azok, akik a legutóbbi katonai kinevezéseket hajlandók a Tisza miniszterelnök személyes ügyének tekinteni, — nagyon csatlódnak. Tisza Kálmán személyével kizárólag azonosítani ezt az ügyet nem lehet és így a Tisza Kálmán lemondása nem oly kérdés a jelen esetben, mely a kérdéses ügy következményeül várható lenne.

Tisza Kálmán a képviselőházban többséggel rendelkezik, de ennek a többségnek a miniszterelnök erkölcsi felelősséggel tartozik, s így annál kevésbé lehet az ő lemondásáról beszélni addig, amíg Tisza Kálmán többségének véleménye nem lesz ismeretes a szóbanforgó ügy felett.

Ez pedig alig következhet be hamarabb, mint az országgyűlés egybeülésekor.

Addig tehát minden combinatio merőben értéktelen és czéltalan.

Károly Lajos főherceg a czárnál. Ez ügyre vonatkozólag újabb a következőket adhatjuk: A meghívás e látogatásra csak nemrég érkezett Bécsbe s természetesen a legszívesebben fogadtattat. A látogatás csak magánjellegű lesz s politikai fontossága csak annyiban van, amennyiben a főherceg, aki rendkívül éleslátás s politikai dolgokban a legfinomabb ítélőképességgel bír, az orosz czárral találkozva, mindenesetre át fogja adni királyi birtokai szívesülésvizitát s biztonosan fogja ennek barátságos érzelméről, mit az orosz czár kétség-telenül hasonló érzelmének nyilvánításával fog viszonzani. Különben maga s jelenléte annak bizonyítéka annak, hogy a czár a legjobb indulatú viselkedést a királyi család iránt. Lesz-e esetleg több alkalom is politikai nyilatkozatokra, nem tudható, de a főhercegi látogatás a két uralkodó család közti békés viszony tartós szilárd volta mellett bizonyít. S ez most annál kapóbbra jött, mert alkalmas az utóbbi időben felmerült nyugtalanító híreket eloszlatni s egyzerszind az orosz közvéleménynek azt a részét, mely már hosszabb idő óta sürgeti Oroszországnak szövetségeseitől való különválását s önálló működését a keleten, elhallgattatni. E meghívás indirekt, de félreérthetetlen válasz e sürgetésre.

Külföld.

A bolgár nemzetgyűlés berekesztése. Sophiából 23-ikéről az esti órákban jelentették, hogy a bolgár nemzetgyűlést bezárták, mintán az a kormány által előterjesztett összes törvényjavaslatokat elfogadta. S a n d o r fejedelem a tavaszközében megelégedéssel konstátálta a nemzetgyűlés tagjai által tanúsított buzgalmat; különös súlyt fektet arra a tényre, hogy a v a r u a - r u s e n k i vasutat az ország megváltotta. Mialatt bebizonyítá, hogy Bulgária nemzetközi kötelezettségeinek is tökéletesen megfelel. A fejedelmet a sobranje tagjai érkezése és távozása alkalmával rendkívül nagy lelkesedéssel üdvözölték.

A szerb válaszfelirat. Nis, július 23. A skupstina ma délután tartott ülésében befejezte a válaszfelirati vitát, mely igen élénk volt, amennyiben Garasaniin kormányelnök felvetette a bizalmi kérdést. Két válaszfelirati javaslatot a ház előtt: a többség és a kisebbség javaslata. Az első a trónbeszéd paraphrasisa, az utóbbi a radikálisprógramját foglalja és a trónbeszéd tartalmától eltérítve, a pártszempontot helyezi előtérbe. Ót órai élénk vita után, melyben a két párt legkiválóbb szónokai vettek részt, s melynek folyamán Mijatovic pénzügyminiszter és Garasaniin kormányelnök fényes beszédben, igen nagy hatással szöveltek föl és zajos helyeslést arattak, a többség válaszfelirati javaslata 82 szavazattal 37 ellenében elfogadtatott. 16 képviselő nem szavazott. Több kormánypárti képviselő nem volt jelen. A szavazás eredményét a ház zajos tetszéssel fogadta.

A skupstina tagjai másnap testileg megjelentek a királynál s átvijították neki a

skupstina elnöksége és az összes képviselők által aláírt válaszfeliratot. A király átvette a válaszfeliratot és kegyelmes szavakkal mondtól köszönetet a nemzeti képviselőknek hazafias szelleme és hódolattait.

A válaszfelirat, mely a trónbeszédnek paraphrasisa, bevezetésében biztosítja az uralkodót, hogy a skupstina meg fog felelni azon várakozásainak, melyeket a haladás ápolásához és a nemzeti életérkeinek feltételeihez fűz. A szerb nép teljes bizalommal tekint királyára, a ki ragyogó példaként, szent kötelességeinek teljesítésében, a nép vesztélyeivel szemben saját személyét is kockáztatja. A skupstina köszönetet mond a királynak az állam érdekei megvédéséért, a melyek biztosítására az uralkodó a nemzet helyeslése közben a hadsereget zászlók alá szólította, hogy tiltakozás emeltesse a határokon való rendtelenség és a Balkán-félszigeten való kizsákmányolás propagandája ellen.

Később, midőn az erők öregítve voltak és minden készen volt a csapatok behívására, a bölcöség az uralkodónak azt parancsolta, hogy Európa egyértelmű o h a j a n a k megfelelőleg álljon el a háború további folytatásától. A nemzet azonban, mint eddig, úgy a jövőben is mindenkor kész az állam érdekei a Balkán-félsziget egyensúlyának egyoldalú megzavarása ellen megvédeni, minél fogva a király mindenkor számíthat a nép odaadására, lelkesítésére és áldozatkészségére.

A válaszfelirat ezután kijelent, hogy a skupstina nagy örömmel veszi tudomásul a többi szomszédállamokkal való barátságos viszony ápolását és megszilárdítását és igéri, hogy a trónbeszédben jelzett minden munkát, minden tétlen, kellőleg fog méltatni és elintézni.

A felirat e kelkes kiáltással végződik: „Eljen I. Milán király! Eljen a királyi család!”

A francia tüntetés Oroszország mellett. Pétvárról jelentik, hogy július 21-én valamennyi ottani lap vezércikkében emlékezett meg a Chanzy tábornok noarti szobrának leleplezésénél előfordult epizódról s csaknem valamennyi újság az orosz rokonszenvet fejezi ki Franciaországgal szemben. Szerintük a német és osztrák lapok ingerültsége határozott bizonyossága annak, hogy milyen erje és jelentősége lehetne az orosz-francia összeolvadásnak, ha csak Franciaországban a hatalom erős és szilárd kormány kezebe jutna. Az eset hasznos figyelmeztetésként szolgálhat Németországnak arra, hogy Oroszország barátságát nagyrabecsülje, mert Oroszország nem igényel közvetlen segítséget, mint Ausztria s mégis a keleti kérdésben eddigleg mindig Németország leplezett ellentállásával találkozott. Az oroszok jellemvonása egyébiránt rokon a franciákkal s ellentétes érdekeik nincsenek. Szilárd meggyőződésük pedig végül, hogy a közös ellenség legyőzése végett francia-császár-országi szövetség kötéséhez vezetheti őket. Ez utóbbit egyedül a Grasdaniin elleni egész határozottan. A franciák hadsereget és Boulangert gunyval halmozván el, azt mondja, hogy a franciáknak kettő hiányzik, ami a külföldt, különösen Bismarckot megjelölhetné, t. i. kormány és hadsereg.

Legujabb posta.

— Az orosz külügyminiszter utja.

Giers orosz külügyminiszter utjára vonatkozólag újabb azt jelentik Berlinből, hogy az ottani politikai körökben Giers kiszöbön álló látogatásának sokkal nagyobb jelentőséget tulajdonítanak, mint Kálnoky gróf Kissingeni utjának. Az osztrák-magyar külügyminiszter látogatása, így mondják hivatalos körökben, újabb örvendős bizonyítéka a német-osztrák-magyar bekecsöztség zavartalan fennállásának, de ez a közvetlen eszmecsere a két állam külügyminisztere között minden évben meg szokott történni, mivelőtta német és osztrák-magyar uralkodók (Gasteinban találkoznak. Eleinte úgy volt, hogy Bismarck hg. már e hó vége felé Gasteinba utazik és ebben az esetben ott találkozt volna a két külügyminiszter, akik így jelen lettek volna uralkodói találkozásánál. Miután azonban a birodalmi kancellár eurája valószínűleg el fog húzódni augusztus 5-ig, arra kérte Kálnoky gróft, hogy már most látogassa meg Kissingenben. Sokkal nagyobb jelentősége lesz azonban Giers látogatásának. Ebben annak bizonyosságát látják, hogy Német és Oroszország közötti barátságos viszonyok állnak fenn és ez annál fontosabb körülmény, mivel az utóbbi időben komoly aggodalmak merültek fel az iránt, vajjon a két állam közötti jó viszony zavartalanul áll-e meg fenn.

Az „Aradi Közlöny” előfizetési feltételei:

Helyben hazhoz hordva:

Egy évre 12 frt — kr.
Fél évre 6 " "
Negyed évre 3 frt.
Egy hónap 1 frt.

Vidékre postai szétküldéssel:

Egy évre 14 frt — kr.
Fél évre 7 " "
Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónap 1 frt 20 kr.

Az előfizetési pénzeket kérjük a hó végéig az alábbi kiadóhivataltól ezimezeve be-küldeni.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Arad, 1886. évi júliushóban

Az „Aradi Közlöny”
kiadóhivatala

NAPTÁR.

Július 26. Hétfő. Róm. cath. napt. Anna. — Prot. napt. Anna. — Görög-orosz napt. (július 14.) Aquilina ap. — Nap kel 4 ó 29 p. nyug. 7 ó 42 perz.

Augusztus 10. Aradmegyei rendkívüli közgyűlés

HIREK.

Arad és Vidéke.

† Hets János.
1823—1886.

Arad városa egyik legdrágább polgárát gyászolja. Az igaz magyar typusnak legkiválóbb képviselője hunyt el ma váratlanul Hets Jánosban, kit az egész város „Muki bácsi”-nak ismert, s kit mindenki szeretett és tisztelt, mert példányképe volt a beszéltecségek jellemzőségének és őszinte barátságának.

Néhány hónapja rekedtség bántotta, de senki sem hitte, ő maga sem, hogy vége ly közel legyen. Még délelőtt hivatalában volt, érdeke haza ment, s ebédközben az asztalúrtálta a szállású. Lerokadt székéről, családja tagjai karjaikra vettek, de egy-két hörgés után megszűnt élni délután 2 órakor. A néhány perz múlva érkezett Hudedz és Schuster orvosok már csak halált constatálhattak.

Hets János 1823-ban Hévízen született Pestmegyében, hol atya herceg Esterházy uradalmi tisztartója volt. Ő is a gazdasági pályára lépett, s már szintén herceg Esterházy szolgálatában volt a szabadságharc kérizőkora. A honvédség szervezőkora katonának állott s 1848. novemberében hadnagynak, 1849-dik március havában főhadnagynak nevezetett ki. Hogy mily lényegesen szolgálhatott a magyar honvédség- és vele a haza ügyének, bizonyítja az, hogy a kormány katonai érdemrenddel tüntette ki. Erről szól az alábbi okmány, melyre mindig büszke volt, s melyet gondosan megőrzött:

Hets János 47-ik honvéd zászlóalj-beli főhadnagy urnak.

Kormányzó Elnök ur folyó hó 29-ikén 6341-k. szám alatt kért rendeletet alapján Ön azon fontos vállalatáról, miszerint azon időben: „midőn Komárom vára ostromvesztélyben volt, s az északi példa nyomán elesett felheltök, s a nemzet e fontos kincsenek megtartása csaknem elcsúszdós vala, hogy a közlő felmentés reményét s a kormány parancsait valaki a várba megvige, Ön vala egyike azon három derék tisztnek, kik a kormány depescheit tömördek vesztély között szerencsésen megvitték, és a komáromi kormánybiztos bizonyítványával igazolva eljárásukat sikerrel, tértek vissza”: a katonai érdemrend harmadik osztályával ezennel feldiszesítetik, és Önnek magy-igazolását ezen skivel kiadatik.

Debreczen, április 30-án, 1849.

ideiglenes hadügyminiszter
Mészáros Lázár.

Később Kossuthnak még egy fontos megbízatásában jart el, részt vett több esztában s a szabadságharc utolsó napjaiban százdossá nevezetett ki, de a bekövetkezett somor napokban kinevezési oklevél már nem kaphatta meg s emellögvé a százados címet nem is használhatta. A szabadságharc után több évig bújdosott testvéreivel, s gazdálkodással foglalkozott.

Az ötvenes évek végén jött Aradra s itt hosszú ideig sőtárnok volt. Ez idő alatt nyerte megmodorával, kedélyességével és szókimondó

egyes jellemével jóformán az egész város rokonszenvét és barátságát. Ugy a politika, mint a város közügyei iránt mindenkor élénk érdeklődött, a minek elismerésül ismételve megválasztotta a polgárság a törvényhatósági bizottság tagjául. Tüntorithatlan híve volt a függetlenség pártján, de meggyőződése sohasem vitte szélsőségekre s városi kérdésekben nem tekintett politikai pártállásra, csak a város és a polgárság közérdekére.

Elnöke volt a 48—49-diki honvédek egyeténék, s a bajtársak temetésén mindig megjelent a zászló mellett. Most már öt fogják kikisérni, s elmondhatják sírja felett, a mit ő szokott mondani: pusztulunk, vesztünk! A sorok ritkulnak, a régi gárda tagjai egyenent költöznek egy jobb hazába.

Ezenkívül tagja volt majd minden jótékony-sági egyetnek választmányi tagja s legbuzgóbb látogatója a casinónak s szívesen áldozott minden közélra. Az utóbbi években a magyar-francia biztosító-társaság aradi felügyelője volt, s még nem régen egy havi körutat tett társasága érdekében és éppen egy héttel ez előtt tért vissza Aradra. Mint értesülünk, a biztosító-társaságok helybeli ügynökségeinek tisztikara festületileg fog megjelenni kedden, f. hó 27-én d. u. 5 órakor végbemenendő temetésén, s díszes koszort is tesznek ravatalára.

Elhunytáról a családi gyászjelentés így hangzik:

Hets Ilona a maga és az elhunyt-nak távollakó testvérei és nagyszámú rokonsága nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy forrón szeretett édes atya Hets János 48/49-diki honvéd-főhadnagya, a katonai érdemrend tulajdonosa, Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának tagja, az aradi 48/49-diki honvédegyetel elnöke, a magyar-francia biztosító társaság felügyelője, f. évi júliushó 25-én d. u. 2 órakor tőszülendésében, munkás életének 63-ik évében váratlanul elhunyt. A boldogul-tanak hült tetemei f. évi júliushó 27-dikén d. u. 5 órakor fognak Szeut-Pál utca 7-dik sz. alatti lakásáról Csutak Károly aradi első temetés-rendező intézete által a helybeli rom. cath. közsirkertben örök nyugalomra tétetni, az engedztelő gyászintze pedig f. hó 28-án d. e. 9 órakor fog a minorita atyák egyházában az egek urának bemutatattni. Aldás és béke poraira! Arad, 1886. július 25.

Halála kétségkívül mély részvétet fog kelteni minden korban, s temetése méltó lesz érdemeihez.

Éjjeli manevre. A 46-ik gyalogezred 3-ik zászlóalja Balogh ezredes vezénylete alatt szombaton éjjel nagyobb manevret tartott. Az előrs-esapatok felállításra a következők történt: A csapatok egyik része Uj-Arad déli oldalán, a másik rész pedig Német-ságh közelében helyezkedett el. Pont 11 órakor kapta meg a déli rész a parancsot az előnyomulásra Uj-Arad felé. A gyakorlatok rendje s az egyes csapatok magatartása a vezénylő ezredes elismerését vívta ki. A manevre éjjeli egy órakor ért véget s ekkor megkezdődött a hazavonulás, mely alatt a tisztikar s a legénység is mindvégig derült hangulatban volt. (Persze, mert nem izzasztotta a hadiakat a forró nap!) A legénység víg danak között tette meg az utat s Mars fiait ezuttal csak abban versenyeztek egymással, hogy ki tud szabb dalokat énekelni, mi-ben — mint tudósítónk megjegyzi — a magyar puszták fiait utólérhetetlennek bizonyultak!

Az iparos ifjak mulatsága. Az aradi iparos ifjak önképző és segélyező egyetének tanzemulatsága tegnap este folyt le a ligeti vendéglő nagyeremében. Azaz csak a kezdete volt tegnap, mert a vége bizony belenyúlt a mába. A rekedő hőség dacára igen szép számú közönség seroglett egybe és tette tarkába a feldisztett és kitisztogabott nagyetern. Plane benn majdnem kiálthatatlan volt a meleg, de ez egy cseppet sem lohasztotta a gyengébb és erősebb nem tánczedvt. A buzgó rendezőség mindent elkövetett a szép erkölcsi és anyagi siker érdekében.

Révai-utcai csöndélet. F. hó 25-én azaz vasárnap olympusi jelenetnek valánk tanu egy Révai-utcai ház magas ablakának biztos meyléből. A 13-ik szám alatt egy fiatalos mestram honol kiterjedt családjával és nagyszámú legényeivel, kik közül az egyik a fennjelzett nap delutánján a kapuban talál állani, éppen akkor, midőn egy öreg széklőnő — ki valamiképp antipodese az asztalosnak — arra ment. A sulancz valamit mormogott esdesen utána, mire az öreg (illuminálva lévén egy keveset), visszafordult és felkapva egy ott heverő követ, a sulancz felé

hajította. Szerencsére hoztos fejében kár nem esett, de e tett felkeltő szunnvado indulatját és ákes szóradsatját. A lármára az egész ház kifutott és rögtönztek — az öreg széklőnőval egyetemben, ki nem maradt hátra, hanem szintén futta teljes erőből agg tüdejenek rozsdás trombitáját — olyan patallat, a milyennek csak Aradon lehet pártját találni. A nép összeszedülve hallgatta az erkölcsünomító szölamokat. Végre az öreg még egy czifra áldást rebegve az asztalos famihára győztesen vonult tova. Egy tíz-tizenöt perczmulva előrobogott aztán egy diszmandlis András és hivatalos tekintélyvel szaglászva körül a terromon, hosszú orral hagyta oda dicső kutatása színhelyét. Szóval a reudes aradi körülmények ismétlődtek, mindannyiunk nagy gyönyörtiségre.

Békésmezei hírek. A Nemzeti Színház tagjai Békés-Csabán. A békésabai neogyet által augusztus 3-ikán és folytatolag 4. és 5-én rendezendő ünnepélyességben való részvételre a „Nemzeti Színház” tagjai közül eddig a következők ígérték meg közreműködésüket: Landvayné, Alszegi Irna, Palotai Piroska, Kaezer Nina, Ujházi, Szacsavay, Mihályfi, Gabányi, Labatár, Szinre kerül 4-én több apró vizigáték 5-én pedig hangverseny, felolvasás és táncvizigalom lesz. Lesz azonkívül több kirándulás és eredeti tanját ebéd a szabad ég alatt. — A békés mezei tanítók egyete aug. 24. és 25-én ünnepi 10 éves fennállását Csabán. — Békésen a szabadkai szántársulat tart előadásokat f. hó 18-ka óta; de eddig csekély partfogásban részesül. — Békés mezei törvényhatósági bizottsága f. hó 26-án rendkívüli közgyűlést tart. Ez alkalommal a belügyminiszternek a törvényhatóságokról, a közig. tisztviselők elleni felgyelmi eljárásról és a községokról szóló törvények végrehajtására vonatkozó rendeletek kerülnek tárgyalás alá.

Hazánk és a főváros.

Meghíusult rablógyilkosság cím alatt lapunk tegnap számban részletesen megemlékeztünk arról a gyilkosterről, melyet Süttő Elek s társai főztek ki egy a Vigadóter 1. sz. lakó övezgy asszony ellen, s melyet a rendőség szerencsésen meghíusított. Süttő Elek, ki mesterségére nézve mézárólegény, mint írjuk, a rendőrségnél azt vallotta, hogy Lipp (s nem Lieb) Katalin cselédleányt, ki a gyilkosság végrehajtására megígérte támogatását, nem ismeri. Ezt az állítását fényesen megzafolja egy ítélet, melyet a mult év november 30-án hozott a budapesti kir. bünyefnyítő törvényszék. Süttő ugyanis a mondott napon azért állt a vádlottak padján, mivel Lipp Katalint, kivel együtt élt, meglopta. A törvényszék Süttőt lopás büntette miatt egy évi börtönre ítélte, s auria sikkasztásnak minősítette az esetet, s csak 10 havi börtönre ítélte. Az ismeretség tehát Süttő s Lipp Katalin közt régi keletű. Süttő a kobányai kapitányság átadta a kir. ügyészségnek, társait azonban még nem sikerült elfogni.

Nem tört le Fenékről. Fesztes Taszló gr. kitünő menőjéről, Pusztes hírek keringtek bécsi sportkörökben. Olyanok is akadnak, kik azt mondták, hogy a Derby-győztes letört és ennek következtében a versenypályától egyszer s mindenkorra bucsut kénytelen venni. Most azt írja, a „P. N.”, hogy Fenéknek csak valami jelentéktelen baja volt, melyet most már egészen kihevert, és az eddig soha vereséget nem szenvedett mén mindenesetre fog futni a badeni jubileum-versenyben.

Egy dohánycsákos miatt öltek meg a napokban egy embert Kecskemét közelében. A nagykorúsi országot egyik koresmájában ugyanis két munkás borozgatott két híres veredő paraszttal. Amikor a munkások eltávoztak, a parasztek egyike, Palócz-Kovács resni kezdte dohánycsákosját, s minthogy nem találta, az eltávozott munkások után siettek. Ezek nem látták a csákosot, s azt is megengedték volna, hogy megmozdítják őket, mire azonban a parasztek elkezdtek veredkedni és úgy megverték a két munkást, hogy egyikük Bodor Gábor, seibeiben meghalt. A garázdálkodókat elfogták.

Nagy sikkasztásnak jöttek nyomára a siroki postahivatalnál. A vizsgálat fogja kideríteni, hogy ki követte el a sikkasztásokat: maga a postamester-nő-e, ki a hivatal vezetésében segített anyjuknak. Az elisikkasztott összegek nagyobbára Amerikából érkeztek kivándorolt munkásoktól, de a postamester-nő gyermekei a sikkasztást akként is üztek, hogy a netlre postautalványokat állítottak ki, melyekre aztán — elutazván az illető helyre — fölvették a pénzt. A dolgot nem maradtatott sokáig titokban, mert a család utóbbi időben fényűző életet élt. A kassai postaigazgatósgy meglette a feljelentést az esperjasi kir. ügyészségnél. Az elisikkasztott összeget 400 forintra becslik.

Az egyetemi polgárok közül körülbelül negyvenen az olvasókori elnök felhívására szombaton délután összegyűltek az Arvay-féle kávéházban, hogy a Janszki-nygben leendő tennivalókat megbeszéljék. A gyűlésközüket azonn Czájlik Alajos rendőrkapitány szöszözlatta, miután a gyűlés megtartására nem kértek előleges engedélyt. Egy ifjú indítványára az egyetem udvarára gyűltek, hol többen hazafias költeményeket szaváltak el. Azután megállapíták a felhívás szövegét,

melyben az egyetemek és jogakademiák polgárait felszólítják, hogy mentül többen jelenjenek meg a népgyűlésen.

Rövid hírek. A király 6 fel-száz forint segélyt adott magánpénztárából a lasztóci ref. egyházközségnek a templom és paplak építkezéséhez, szazat pedig a szakadati cath. hitközségnek iskolaeépítkezési célra. — József főherceg a járvány által sújtott fűmői szegény családok részére ötszáz forint segélyt adományozott. — Haynald bíborosokról megint azt újságolta egy német lap, miszerint a királynál és pápánál ujalag kérte, hogy kolostorba lépessen, de tagadó választ nyert. Az illető lap értesülése szerint Haynald most egy kisegítő püspököt fog kérni, s aztán Gmundenbe megy. — Nagy-Kanisza pénteken egy Grätzből oda érkezett Henzelmann nevű nyugalmazott ezredes cholériában meghalt. — Bród városa ch. Klun-Hédervary horvát bánt diszpolgárnak választja meg. — Miskolcon a katonaisztikar bücsiestélt rendezett a távozó üzletvezetési hivatalnok tisztelőre.

A nagy világ.

Vilmos császár Gasteinban. Általában mondják a koronás uralkodókról, hogy minden lépésük történet. Különösebben is áll ez Vilmos császárról, főleg Gasteinban, hol lesik minden lépését, beszélnek róla, megírják ismerőseiknek s megsürgönyözik a lapokat. Akár csak úvegfa lábba laknék, tudnak mindent róla. Reggel félnyolczkor és egyenesen a fűrészbáza megy, hol 27 fűrészt vesz tiz perecz. Felőrai pihenés után theázik, majd felöltözik. Ezalatt a Berlinből jövő cabineti futár megérkezett s a császár, többnyire az ablaknál állva, átfutja az állami iratokat és lapokat. Fél tíz fele reggeli sétájára megy egy szárnysegéd és komornyikja kíséretében. A kastély terrassán várakozó udvari kísérettel vár néhány szót s a téren összegyűlt közönséget köszöntve, sétájára indul. Rendesen a Röschach-völgy elejéig megy, élénken társalogva kísérőjével, meg-megállva a gyönyörű tájkép szemlélésére s csak ritkán ülve a komornyikja által tolt kerekesszékre. Visszafelé, a meredek út miatt kocsi hajlat, Másfél óráig szokott sétálni s szobájába érve pihen, majd dejeunerjét kelti el és az államügyekkel foglalkozik. A berlini futár délután 4 órakor távozik, mire a császár ebédlés ul, mely után szétakociaszt tesz. A császár a napokban a villa Solitude-ben meglátogatta a Lehndorf grófi családát, hol theátozt is. Pénteken az udvari ebéd alatt a császár nevét viselő salzburgi ezred zenekara játszott a kastély előtt s a császár, Thun helytartó kíséretében, a balkonról is gyönyörködve hallgatta a zenét. Kívánatára eljásztották az osztrák himnust és a Radecky-induló is. Végül Schlögl karmestert magához hívatta s elismeréssel fejezte ki a hangverseny fölött, sőt rendjellel is kitünteté. A gasteiner fűrészbizottságnak, mely e hangversenyt rendezte, a császár külön köszönetét fejezte ki a szíves figyelemért.

A katasztrófa emléke. A Grosslockner áldozatainak emlékére az osztrák alpesi club egyszerű, de méltó ünnepélyt rendezett. A tagok szokatlanul nagy számban jelentek meg, továbbá sok vendég, köztük hölgyet is. Fényképek és domborn térképek ábrázolták a katasztrófa helyét, és a Grosslockner vidékét, ki voltak továbbá állítva az áldozatok arcképei is. Meurer szakosztályi elnök mondott rövid beszédet, kifejezve a club részvétét a szerencsétlenek iránt. Majd előadta a katasztrófa lefolyását. A gyilkozott, részvételen kifejezésül, állva hallgatta végig a beszédet.

Ártalmas-e a dohányzás? A tudományok terjesztésére célzó angol szövetséget két táborra szakadt a dohányzás hasznát illetőleg, t. i. a dohányzás barátaira és ellenségeire. Huxley, a világhírű tudós, félkértvén

nyilatkozni a fontos kérdés fölött, ezt a következő módon tette: „Negyven évig a dohány borszasztó méreg volt számomra. (Viharos taps a dohányellenesek részéről.) Ifjú koromban mint orvosnövendék gyakran próbáltam a dohányozást. Hiábavaló erőlködés! Az ellenség mindig legyőrt és én bebetegedtem (Viharos taps.) A hajóhadnál ismét megpróbáltam. Sikertelenül. Gyűlölttem a pipát. Azt hiszem, akkor lelkesedéssel támogattam volna minden dohányellenes akciót. (Freuetius taps.) Néhány év előtt Bretagneban utaztam két-három barátommal. Egy nap csak úgy zuhogott az eső; egy kis falusi koresmába menekültünk. Az egész délutánt ott töltött, bizony nem nagyon keesetető kilitás volt s az eső sehog sem akart ellátni. Társaim szivarozni kezdtek s szerencsétlen helyzetünk dacára, olyan megelégedetteknek látszottak, hogy így szóltam magamhoz: „Eh, én is megpróbálom...” (Zugás) ... Elővettem egy szivart ... (Nyugtalanás) ... meggyújtottam ... (Az egész hallgatóság a szónok ajkain csügg) ... és pompásnak találtam! Általános megbotránkozás, ordítás). E napról kezdve a dohányzás híve vagyok s kinyilatkozatom, hogy a mérsékelt dohányzás előnyös és egészséges dolog. — (Roppan zavar a dohányellenesek, — általános kacaj a dohányzók oldalán.) Egy pipa nem egészségtelenebb egy csésze theánál. Tulságos theaivással, mértéktelen befelek-esséssel épp úgy megronthatja magát az ember, mint tulságos dohányzással. De a dohányznak erős esillapító hatása van, ha módjával élünk vele s a statisztika bizonyítja, hogy az erkölcsek is szelidíti. (A dohányzók teljes diadala. Az anti-dohányzók esutós szétzaladása.)

Beteggyilkosok. Borszasztó vallásos secta merült fel a legújabb időkben Országban. E sectának ugyanis az az elve, hogy minden beteg embert, akivel hozzáférhet, erőszakosan megfojtson, mert „bűn az embert testi kínokba fetrengve hagyni.” A secta létezését egy fiatal saratovi paraszt árulta el, kinek beteg feleségét az ő távollétében anyja lakására vitték s ott meg akarták ölni. A beteg asszony anyja és nagynénje ugyanis a fojtók borszasztó sectájához tartoznak s a férj távollétét arra akarták felhasználni, hogy a beteg asszonyt a város halálmá — így nevezi a secta az erőszakos halált — feláldozzák. A férj azonban meg idejekorán megérkezett s ott találta feleségét főher lepelbe burkoltan — a ravatalon. Mikor a szobába lépett, senki sem volt benne. Odament a ravatolhoz, fölemelte a leplet s kiejtette a felesége nevét. Az alvó beteg esodálkozva tekintett fel és férje kérdéseire elmondta, hogy anyja és nagynénje felhívta őt, kinek beteg feleségét s ide fektették. A férfi különösnek találta az egészet s elhatározta, hogy ott a szobában lesbe áll és megvárja a történéseket. A kalyha mögé búj s nemokára egy vörös ruhába öltözött férfit látott bejönni, ki egy vörös vánkost tartott a kezében. Egyszerre hallotta, hogy felesége nyvszorog s a mint kilépett a kalyha mögül, látta, hogy a vörös ember fojtogatja a beteget. Hozzá rohant s a földre teterte, aztán pedig a felesége segítségére sietett. E pillanatot a fojtogató arra használta fel, hogy kimenekült a szobából. A lármára bejött a két asszony s esodálkozva látta, hogy a beteget a vörös halál helyett férje ölelgeti. A többi könnyen elképzelhető. A fiatal paraszt hazavitte feleségét, aztán megtette a följelentést. A rendőrség letartóztatta a két megerást s azonkivül meg vagy negyven embert, kikről bebizonyult, hogy a borszasztó secta hívei. A fiatal asszony már felgyógyult.

Egy művész végzete. Londonból írják: A királyi académián ifjú művészei között kiváló állást foglalt el Charles Wilson, egy huszonhat éves, igen tehetséges tájképfestő. A szerzetreméltó fiatal ember jegyben járt egy leánnyal, kit rajongva szeretett és gyakran mondá ennek: „Remekművet fogok teremteni, eladom és az áróból fogjunk megélni a lakodalmat.” Özevgy Dudley grófnő díszérni hallotta a fiatal festőt és megrendelt annál egy tájképet, mely a Folkestone mellett Dover-Bayt ábrázolja. Örömtől eltelve a fiatal festő e hó 19-en alkalmas helyen elhelyezte festőállványát, de mikor letérdelt, hogy az állvány lábait megerő-

sítse, oly szerencsétlenül esuszott ki, hogy a háromszáhatvan lábnyi mélységbe lezuant. Iszonyúan eltorzított holttestét csak a fehérenmü foltján ismerhette fel a művész agg anyja. Dudley grófnő gondoskodott a fiatal festő temetéséről és kijelentette, hogy menyasszonyát pártfogásába veszi.

Nem lehet kabátot elemelni. Ditrich Emil berlini lakos szabadalmat kért általa föltalált olyan ruhafogásra, mely lehetetlenül teszi a reá akasztott kabát vagy kalap „elemelését.” A fogás ugyanis akként van szerkesztve, hogy amint az ember reá akaszt valami ruhadarabot, a fogás azt úgy megfogja, hogy csak a megfelelő kulcs segítségével lehet az illető ruhadarabot ismét levenni. Minden fogásnak külön kulcsa van, melyet az ember, miután ruháját felakasztotta, zsebre dug. Azonkivül, ha az ember a kulcsot ismét használja, a bukföld megcsúszal egy villamos ösöngyűt, mely figyelmezteti a pinzereket, vagy a szolgákat, hogy valaki a kabátját a fogásról levenni készül. A készülék állítólag igen olcsó, s ha csakugyan jónak bizonyul, nemokára általános el fog terjedni vendéglőkben és kávéházainkban.

Gyilkos gyermek. Borszasztó gaztettet követett el e hó 18-án Joskeke János tizenéves iskolás fiú. Lofkowitz szlezián faluban. A monddott napon Joskeke a hat éves Ollek Bernáttal és egy hét éves leánykával a lofkowitzi határszéli hazaköszölni ment az iskolába. Utközben egy rozsföld közepében Joskeke kóst kért a kis Ollektől, hogy — mint mondá — egy kalászból malmot csináljon neki. Mikor a kóst megkapta, becsalta kis társát a rozsföldre, leteperte és elvágta a nyakát. A leányka ennek láttára haza futott és elbeszélte anyjának a történetet. Az alatt a fiatal gonosztevő Olleket egy közeli föhoz vonsozta, ott egy kövel összevissza verte a szerencsétlen gyermek fejét és arezát, aztán belelötta a tőbe. De a kis Ollek nem halt megazonnal, hanem kímáoztatta partra. Ott találtak meg délután, egészen áztáva és megmerevedve. Alig volt anyji preje, hogy elmondja, mi történt vele. A fiatal gyilkos eleinte makacsul tagadta tettét, de később bevallotta, hogy Olleket a nyakát elvágta és a tőbe dobta, tettenek indokát azonban nem volt képes megmondani. Ollek másnap iszonyú kínok közl meghalt. Joskeket, minthogy még nem érte el tizenkettédik élet, a törvény ere telében szabadlábon kellett hagyni.

Rövid hírek. Egy világváros titkai. A napokban közzétett hivatalos kimutatás szerint Londonban a múlt év folyamán 37 ember halt meg éhen. Ezt utólag a halottvizsgáló bizottság constatálta. — Grätzből jelentik, hogy az ott megjelenő „Tagespost” ez. hirlapot a Janszki-ügyben tervezett népgyűlésről szóló budapesti távirat miatt befoglalták. — Nagy tüz pusztított, mint Lembergben jelentik, Zydaczow galiczián helységben. Százötven ház égett le. — A színházi ceuzura hivatalilag Párisban megszüntették; nines rá szükség: 15 év alatt csak hat darabot tiltott be e hivatal.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

A Gazdag-féle bűnügy.

A Gazdag-féle gyilkosság ügyében a budapesti kir. ügyészség szombaton délután terjesztette be vádindítványát a törvényszékhez. Tizenhat íven fejtegeti az ügyészség azokat az okokat, melyek e sensációs bűnügyben az elzülött 1848-49-iki honvédfőhadnagy s társai bűnössége mellett bizonyítanak. A legnyomósabb bizonyíték a gazdag Imréné terhelő vallomása. Ez a boldogtalan teremtés, ki gyilkos kezeknek szolgáltatja ki szerencsétlen férjét, a vizsgálót során magára szállt, s töredelmes vallomást tett. Elmondotta apróra, mint esultak kelepézeibe férjét, mint gyilkolták le a külső sorokáson egy elhagyott telken, s mi szerepe volt a gúztötben Tamár Alajosnak s czinkostársainak. Tamár mesterséleg tagadta bűnösségét. Míg a szembesítésnél sem zökkent ki szerepéből, de a nyilatkozat, melyet ez alkalommal tett, sejteti, hogy nem a maga kedvéért tagad, hanem amaz asszony kedvéért, kit a rajongásig szeret, s kiért.

hogy egészen a magáénak mondhasza, még a legnagyobb gaztettől, a gyilkosságtól sem reudent vissza. Társai szintén tagadnak, de úgy ellennek, mint Tamár ellen is annyi az össze-tett bizonyíték, hogy a marasztaló ítéletet alig-ha fogják elkerülni.

Az ügyész indítványának rendelkező része szörül-szóra így hangzik:

Gyilkosság bűntette, rablás, közokirathamisítás, csalás és megvesztegetés bűntette és hiv. hatalommal való visszaadás vétségével vádolt Tamár Alajos s társai bűnügyében a kir. ügyészség indítványozza, hogy:

I. Tamár Alajos, török-szt-miklósi illetőségű 58 éves, r. cath., családos, volt heves-megyei árvaszéki főnök, köz-és váltóügyvéd s honvédmenedékhi tag, bűntetlen előéletű:

a) a Gazdag Imréné 1885. április 11. és 12. közötti éjjel elkövetett s a btk. 278. §. szerint minősülő gyilkosság bűntette miatt a 70-dik §. alapján mint tettes;

b) a Gazdag Imréné 1885. április 11. és 12. közti éjjel elkövetett s a btk. 344. §. szerint minősülő rablás bűntette:

c) a heves-megyei grámpénztárban uratlan penzek vezényelt kezelt penzekből s a grámpénztári tartalékalapból Balog Anna, Balog János, Okross Bálint, Somodi Bálint, Végli János, Kepes Ferencz, Dudás János, Angyal János, Fini Roza, Bajzát András és Okross Sándor nevére kiutalványozott 4769 fitro nevére a btk. 400. §. szerint minősülő II rendbeli okirathamisítás bűntette és a 379. §-ba ütköző és a 381. §. 2. pontja szerint minősülő II rendbeli hivatalos hatáskörben elkövetett csalás bűntette;

d) a Scheffer Mária részére kiutalt 800 fitra nevére szinten a 400. §. szerint minősülő okirathamisítás bűntette és a 379. §. s 381. §. 2. pontja szerint minősülő hivatalos hatáskörben elkövetett csalás bűntette;

e) a Gécsy Gyula hagyatékából kifolyólag a btk. 467. §. szerint minősülő megvesztegetés bűntette, végre

f) a Szabó József, Szücs Erzsébet és Cseh Borhala, trar-mánai kiskorn árva katonából 436 fit 15 krajn Eesedi László által történt elikkasztására néve a btk. 471. §. szerint minősülő hivatalos hatalommal való visszaadás vétsége;

II. Ternyei József, feketepataki (nagcsa-megyei) illetőségű, 70 éves, rom. cath., nőtlen, honvédmenedékhi tag, bűntetlen előéletű:

a) a Gazdag Imréné 1885. április 11. és 12. közti éjjel elkövetett s a btk. 278. §. szerint minősülő gyilkosság bűntette miatt a 70. §. alapján mint tettes;

b) a Gazdag Imre ellen 1885. április 11. és 12. közti éjjel elkövetett és a btk. 344. §. szerint minősülő rablás bűntette miatt III. Molnár Károly komáromi illetőségű, 70 éves, rom. cath. özevgy, családos, honvédmenedékhi tag;

a) a Gazdag Imréné 1885. ápril 11. és 12. közti éjjel elkövetett s a btk. 278. §. szerint minősülő gyilkosság bűntetteben a 69. §. 2. pontja szerint mint bűnsegéd;

b) a Gazdag Imre ellen elkövetett s a btk. 344. §. szerint minősülő rablás bűntetteben a 69. §. 2. pontja szerint mint bűnsegéd.

IV. Özevgy Gazdag Imréné szül. Simon Mária, kunszentmártoni illetőségű 27 éves r. c. egy gyermek anyja, jó előéletű.

a) a Gazdag Imréné 1885. ápril 11. és 12. közti éjjel elkövetett s a btk. 278. §. szerint minősülő gyilkosság bűntetteben a 59. §. 2. pontja szerint mint bűnsegéd

vád alá helyezettessenek s tekintve a bűntett súlyosságát, mindnyegen vizsgálati fogságban hagyassanak s a vádhatározat jogerőre emelkedése után ez ügy tárgyalására határidő tölzessék, arra Tamár Alajos, Ternyei József, Molnár Károly s özevgy Gazdag Imréné vádlottak elővezettessenek és (az indítványban felsorolt és megnevezett) hetenként tanu meghívassék.

Indítványoztatik továbbá, Gazdag Imréné és Tamár Alajos ellen a btk. 285. §. szerint minősülő büntettre vonatkozólag, továbbá, hogy Dienes Sarlay József és Gotthard Sándor ellen a gyilkosság és rablás bűntetteire. — Szabó Sándor, Faragó János és Kirti Ferencz ellen a megvesztegetés és hivatalos hatalommal való visszaadás és sikkasztás bűntetteiben részesség vádjára vonatkozólag a további eljárás meg-szüntetessék.

A megokolás kimerítően tárgyalja a bűntettnek minden egyes részletét, hivatkozik Gazdag Imréné töredelmes vallomására, melyvel szemben a többi vádlottak tagadásában vannak. De Gazdag Imre meggyökölés-súra vonatkozólag vádlottak tagadásával szemben részletes bizonyítékok is forognak fenn.

Felelős szerkesztő: Hindy Árpád.

Nyilttér.

Sidoli T. lovardája. Aradon, a megyeház-utca végén.

Hétfő július 26-án

nagy előadás

a magasabb műveltség, lo- és állatidomítás, ballet és németjáték köréből.

A continens legkitünőbb lovarjai és lovarnői fellépte.

A lovarda kátrányozott ponyvával van bevonna és minden időjárás ellen biztos menedéket nyújt.

Helyárak: I. ülőhely 1 fr. II. ülőhely 50 kr III. ülőhely 25 kr. Gyermekök hozzájártozók kíséretében a második hely felét fizetik.

A lovardában buffett van felállítva.

Kezdete este 8 órakor

CACAO és CHOCOLADE

VICTOR SCHMIDT & SÖHNE

melyek az első bécsi konvenczióval kiállításon a legmagasabb díjjal, a kitüntetés oklevéllel lettek megjutalmazva, csak hatóságilag beiktatott védjegyünk és czégünk alatt valódiak. Kapható minden hírvess kereskedő urnál és esemegek kereskedőnél, Aradon

ELIAS ARMIN urnál.

Vidékre postai útánvétellel küldetnek szét.

Victor Schmidt & Söhne,

cs. kir. orsz. enged. gyárosok.

(Gyár és központi szétküldés, hely: Bécs, IV. Allee-gasse, Nr. 48. (a déli vasut mellett.)

* E rovart alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szék

Egészséges ember jól érzi magát. — Kellmetlen ézés kezdődő betegség jele.

A MAROS GÖZFÜRDŐ
SIMAY ISTVÁN tulajdonosa

MELEG FÜRDŐ. (usztosa és zuhany használatnal)	VAS-ÉS MÉR-FÜRDŐ. Egy személy-jegy 70 kr. Egy deák- és katonajegy 40 kr. Egy gyermek-jegy 30 kr.
USZODA. Egy személy-jegy 30 kr. Egy deák- és katonajegy 25 kr. Egy gyermek-jegy 20 kr.	MELEG KAD-FÜRDŐK. Egy 1. oszt. natúrnyal csatlakód-fürdő 3.—4 személyre 80 kr. Egy 10 db. berlet-jegy 7 ft 50 kr. Egy 1. oszt. natúrnyal-kádifürdő 60 kr. Egy 2. oszt. natúrnyal-kádifürdő 50 kr. Egy 3. oszt. natúrnyal-kádifürdő 40 kr.
VIZGYÖGY-FÜRDŐ. (a vast. edényesül.) dörzsölés, masszáz, usztoda, zuhanyok és a tornauszoda használatával együtt. Egy személy-jegy 50 kr. Egy deák- és katonajegy 30 ft. Egy gyermek-jegy 18 ft 50 kr.	NYÁRI HIDEG KAD-FÜRDŐ Egy 1. oszt. natúrnyal csatlakód-fürdő 3.—4 személyre 80 kr. Egy 10 db. berlet-jegy 7 ft 50 kr. Egy 1. oszt. natúrnyal-kádifürdő 60 kr. Egy 2. oszt. natúrnyal-kádifürdő 50 kr. Egy 3. oszt. natúrnyal-kádifürdő 40 kr.

Pénztárváltás
Egy személy-jegy ruha nélkül 1 ft 10 db. berlet-jegy 9 ft

KLÓNA RUHA DIÁKOK.
Egy személy-jegy 50 kr.
Egy deák- és katonajegy 30 ft.
Egy gyermek-jegy 18 ft 50 kr.

Pénztárváltás
Egy személy-jegy ruha nélkül 1 ft 10 db. berlet-jegy 9 ft

